

Az ismeretterjesztés helyi gyakorlata

VI. tanösvény segédanyag

Nemzeti
Együttműködési
Alap

A program a NEA – TF-20 – O – M – 0236
projekt támogatásával valósult meg.

Tanösvényeink Röszkén

- ▶ I. tanösvény: Végig a főutcán
- ▶ II. tanösvény: Túra az iskolától a fátyolos nőszirm élőhelyére
- ▶ III. tanösvény: Hosszú séta a Madarász-tóhoz
- ▶ IV. tanösvény: Gyálai Holt-Tisza és környéke
- ▶ V. tanösvény: Kancsal-túra
- ▶ VI. tanösvény: A Dorozsma-Majsai-homokhát természeti értékeit felfűző tanösvény
(Röszke-Domaszék-Üllés)
- ▶ VII. tanösvény: Túra a Kisszéksós-tóhoz

VI. tanösvény: A Dorozsma-Majsai-homokhát természeti értékeit felfűző tanösvény

- ▶ Az útvonal mentén a röszei Madaras-rét, a domaszéki Jancsár-szék, a zákányszéki Ezerarcú-sömlyék és az üllési Kerekes-rét természeti értékeivel lehet megismerkedni. Az útvonal több kulturális értéket is érint.

Állomások

- ▶ Paprika Malom és Múzeum
  - ▶ Kancsalszéli Iskola
    - ▶ Kancsal-tó
    - ▶ Madaras rét
  - ▶ Domaszék Kossuth kút
  - ▶ Domaszék Jancsárszék
- ▶ Zákányszék Ezerarcú sömlyék
- ▶ Üllés Kerekes rét (Vadvirágos Tanösvény, mely körbejárja a Kerekes rét természeti területet)

Semlyékek a Dél–Alföldön

- ▶ A Homokhátság délkeleti peremén a lapos, kiterjedt lepelhomok–hátaikat szélvájta északnyugat–délkelet irányú szélbarázdák tagolják, amelyeket a helyiek **semlyékeknek** (vagy *sömlyékeknek*) hívnak. Ezek sajátossága az, hogy északnyugati részükön lápi, míg délkeleti részükön szikes élőhelyek vannak.
- ▶ Kialakulásukban és fennmaradásukban jelentős szerepet kapnak a lokális, illetve a Homokhátság magasabb részei felől érkező regionális talajvízáramlások is.

Semlyékek a Dél–Alföldön

- ▶ A Homokhátságon kelet felé haladva a semlyékekben nő a szikes élőhelyek (szikes rétek, mézpázsitos szikfokok) aránya, míg a lápiaké (ezek e tájban főleg kékperjés láprétek) csökken.
- ▶ A csapadékhiány és a belvízelvezetés hatására bekövetkezett talajvízszint–süllyedés jelentősen veszélyezteti a semlyékek élővilágát.

Nőszirmok

Különbség?

Szibériai nőszirmom
(pl. Domaszék,
Jancsár-szék)

Fátyolos nőszirmom (pl.
Röszke, Molnár-rét)

Üllés, Kerekes rét

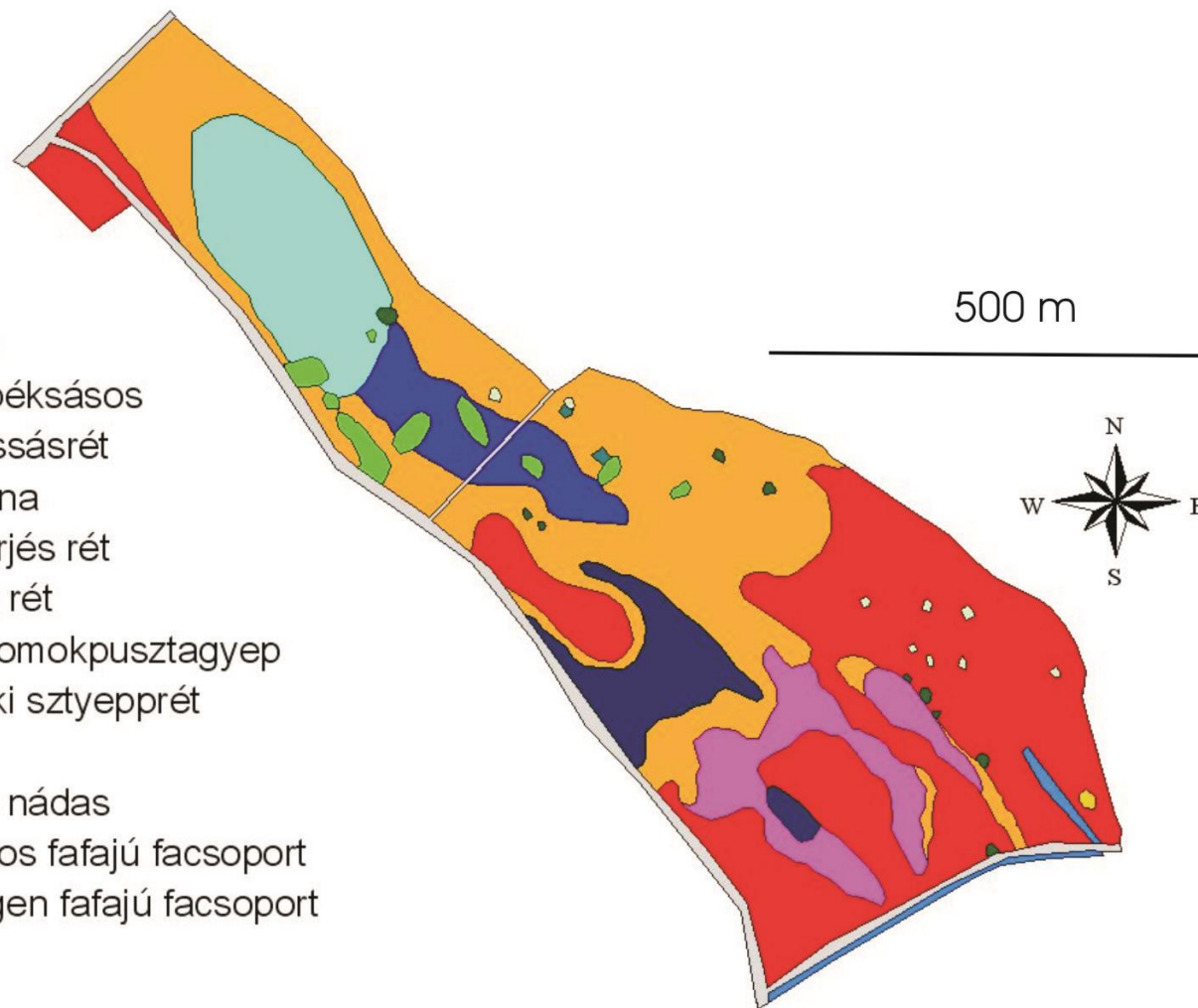
- ▶ A D-i, DNy-i szélén a magasabb ún. maradékgerinceken **homoki sztyepprét** társulás figyelhető meg, melybe két helyen **szikes rét** ékelődik be. A kisebb foltban megjelenő homoki árvalányhaj (*Stipa borysthenica*) **nyílt homokpuszta gyep** társulást jelez.
- ▶ A terület érdekessége még, hogy a homoki árvalányhajnak (*Stipa borysthenica*) ez az egyik legkeletibb előfordulása.
- ▶ A **kékperjés láprétek** körbefogják a **magassásrétet** illetve északabbra a **zsombéksás** társulást. Jellemző védett növényei a szibériai nőszirm (*Iris sibirica*), a réti angyalgyökér (*Angelica palustris*).
- ▶ A **zsombéksásos** társulás a rét középső szélvájta mélyedésében alakult ki, a rét középső szélén ritka **fűzláp** társulás maradt fenn.

Üllés, Kerekas rét

élőhelyek

- nádas
- zsombéksásos
- magassásrét
- csatorna
- kékperjés rét
- szikés rét
- nyílt homokpusztagyep
- homoki sztyepprét
- fűzláp
- zavart nádas
- őshonos fafajú facsoport
- tájidegen fafajú facsoport
- földút

Réti angyalgyökér

- ▶ Erőteljes növekedésű, 50–150 cm magas, évelő növény. A tőlevelek a talajra fekvők. A levélhüvely gyengén felfújt. Ernyős virágzata fehér színű.
- ▶ Virágzás: Június–augusztus.
- ▶ Fokozottan védett. Eszmei értéke: 100 000 Ft.

További információkért keressenek bennünket bizalommal!

Elérhetőségeink:

kornyezetved@roszkenet.hu

www.termeszetvedo.roszkenet.hu

Elérhető több, mint 15 kiadványunkból néhány példa, melyek segítik az információszerzést:

